

کتابداران دیروز و مدیران دانش امروز

جعفر طرقي^۱، احمد پاپي^۲

چکیده

دانش، سرمایه فکری و یک نوع دارایی کلیدی برای کسب مزیت رقابتی است، در دنیای پرچالش اقتصادی امروز، مدیریت دانش مجموعه ای است از فرایندها برای بکارگیری منبع استراتژیک دانش در سازمانها جهت یاری به آنها تا اطلاعات مهم را بیابند، گزینش کنند و سرانجام سازماندهی و منتشر نمایند و این تخصصی است که برای فعالیتهایی چون حل مشکلات، آموختن پویا، برنامه ریزی راهبردی و تصمیم گیری ها ضروری است. سازمانهای بسیاری در جهان، نظامهای مدیریت دانش را، در راستای حفظ ثبات و سودمندی ایشان پذیرفته و انتخاب کرده اند. این نگرش در سازمانهای در حال توسعه، نتیجه ی فن آوری اطلاعات، از قبیل بیوتکنولوژی، علوم رایانه و ارتباطات راه دور و همچنین اطلاع رسانی بهداشت و درمان و حرفه های دیگری همچون بازاریابی، حسابداری، مشاوره مدیریتی، کاربرد موثری یافته است. به دلیل تشابه حرفه ای اغلب متخصصان اطلاع رسانی با کتابداران که به طور سنتی با فعالیتهای نظیر تولید، گردآوری، دریافت، تکثیر و ذخیره و بازیابی و اشاعه اطلاعات در ارتباط هستند می توانند ضمن آشنایی با اصول و مبانی مدیریت دانش، به مدیران دانش امروز تغییر وضعیت دهند. در این مقاله ضمن بررسی ابزار تبادل دانش و راه های انتقال و تبدیل آن اهمیت حرفه کتابداری و اطلاع رسانی در نظامهای مدیریت دانش نیز تبیین می شود. نقش متخصصین کتابداری و اطلاع رسانی در شناسایی دانش و ارزیابی و سازماندهی و ذخیره سازی آن بمنظور بالا بردن خرد جمعی و افزایش ابتکار در سازمانها موثر بوده و موجبات پیشرفت و توسعه ی آنها را فراهم می نماید تبدیل اطلاعات به دانش و ایجاد زمینه یادگیری از وظایف مهم مدیریت دانش خواهد بود. این مقاله جایگاه جدیدی را برای حرفه کتابداری و اطلاع رسانی تبیین نموده است.

نوع مقاله : مروری

واژه های کلیدی : مدیریت اطلاعات؛ کتابداران؛ کتابداری و اطلاع رسانی؛ نظام های مدیریت اطلاعات.

وصول مقاله: ۸۳/۱۱/۱۲ اصلاح نهایی: ۸۴/۱۲/۱۵ پذیرش مقاله: ۸۵/۱۱/۱۶

مقدمه

با آنچه که اخیراً برای مدیران دانش مطرح است، تفاوت محسوسی دارد. با این حال نزدیکترین حرفه به مدیریت دانش، حرفه کتابداری و اطلاع رسانی است، به همین دلیل متخصصان اطلاع رسانی و کتابداران لازم است بدانند که مدیریت دانش چیست و چگونه می توان یک نظام مدیریت دانش را تعلیم داده و آن را در سازمان خود به کار گیرند. این امر مستلزم آن است که از مبانی و اصول مدیریت دانش آگاه بوده و اصول آن را در جایی که مناسب است به کار گیرند. از آنجا که نظام مدیریت دانش کم هزینه و پرسود است، بعضی از سازمانها از آن به

دانش همواره، نیروی کارساز برای توسعه اجتماعی بوده است. با ورود به قرن ۲۱ توجه جامعه به اطلاعات و دانش در حال پیشرفت بوده و تقاضاهای افراد برای اطلاعات و دانش مرحله به مرحله در حال افزایش است. این شرایط، محیط مناسبی را برای مراکز اطلاع رسانی و کتابخانه فراهم آورده است. علاوه بر این اطلاعات و دانش یک عامل سودمند و با اهمیت در نظام اقتصادی محسوب می گردد. بنابراین جامعه به طور اجتناب ناپذیری به تقویت مدیریت اطلاعات و دانش نیاز دارد. لذا کار متخصصان اطلاع رسانی و کتابداران در سازمانها،

۱. مربی مدیریت آموزشی دانشگاه اصفهان (نویسنده ی مسوول)

Email: j-Toroghi@yahoo.com

۲. مربی کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

تولید در نظر گرفته می شود. لذا تأکید زیادی بر دستیابی به کیفیت و گزینشگری وجود دارد، تا از غرق شدن در دریای روز افزون داده های سازمانی جلوگیری شود. از این رو فناوری سنتی و نوین، به طور گزینشی در طرحهای پژوهشی استراتژیک مهم به منظور دستیابی به اهداف سازمان به کار گرفته می شوند (۴).

Lawrence Preusak شش الزام محیطی که سازمانها را به سوی توجه به دانش می کشاند بیان نموده که عبارتند از: الف) جهان به سرعت در حال تغییر است و دانشهای جدید جای دانش کهنه را می گیرند. ب) تولیدات هوشمند، دانش را به عنوان بخشی از تولید ارائه می کنند. ج) جهانی شدن بیشتر شامل نظامهای تولیدی و توزیع می باشد د) تغییر و تحول در همه دانشگاهها در حال افزایش است. ه) فعالیتهای مجازی به دانش ذهن نیازمند است. و) دانش، تولید کننده ی دانش است (۵).

Seunghy می گوید: سه گروه از کارشناسان به عنوان تیم همکاران دانش که نیازمند همکاری با هم هستند در مراکز دانش قرار دارند (۶).

آنان عبارتند از:

- استفاده کنندگان

- متخصصان دانش

- کارشناسان فن آوری اطلاعات (IT)

مدیریت دانش

Bath به نقل از Socomar مدیریت دانش را چنین تعریف می کند: حرفه ای است که هدف آن مهار و به کارگیری دانش و اطلاعات و ایجاد دسترسی بی کم و کاست به آن برای همه کارکنان در یک سازمان است با این هدف که آنها کارشان را بهتر انجام دهند (۷) مدیریت دانش را مدیران پژوهشی عملاً تأیید، ارائه، توزیع و کاربرد دانش می دانند.

مدیریت دانش، به طور عملی شامل شناسایی و بازنمایی سرمایه های فکری موجود در سازمان بوده و

خوبی استفاده می کنند، تا از خدمات پرهزینه و کم سود بپرهیزند (۱). این مقاله با مقایسه سه واژه ی داده ها، اطلاعات و دانش آغاز و سپس به توضیح پیرامون ابزار تبادل دانش و دانش آفرینی و ارزشیابی دانش می پردازد.

شرح مقاله

دانش: تمایز بین داده، اطلاعات و دانش مشکل است. تنها از طریق مفاهیم بیرونی یا از دیدگاه کاربر می توان بین داده، اطلاعات و دانش تفاوتی قائل شد. معمولاً داده به عنوان مواد خام، اطلاعات به عنوان مجموعه سامان یافته ای از داده و دانش به عنوان اطلاعات با مفهوم شناخته می شود. در فرهنگ قرن بیستم، chambers دانش را چنین تعریف می کنند: «عقیده تثبیت شده؛ آن چیزی که شناخته شده است، اطلاعات آموخته، علم یادگیری، مهارت علمی، آگاهی، شناخت و غیره، همچنین دانش را ترکیب سازمان یافته از داده، که از طریق قوانین، فرایندها و عملکردها و تجربه به دست آمده است، می دانند». Maracas در این رابطه می نویسد: «دانش» معنا یا مفهومی است که از فکر پدید آمده و بدون آن اطلاعات یا داده تلقی می شود. تنها از طریق این مفهوم است که اطلاعات یافته شده به دانش تبدیل می شود (۲). دانش، عاملی بنیادی است که کاربرد موفق آن، سازمانها را یاری می کند تا خدمات و کالاهایی بدیع ارائه دهند. پیشرفت دانش مهمترین بخش جامعه اقتصادی دانش است (۳). کتابخانه ها در حکم شالوده ای برای گردآوری، پردازش، ذخیره سازی و توزیع دانش و اطلاعات بوده و یک حلقه ی ارتباطی ضروری در زنجیره نظام علمی و حلقه ی ارتباطی مهم در پیشرفت دانش را برعهده دارند.

Charls Townly معتقد است دانش در مغز انسان خلق می شود و شرایط مناسب سازمانی فقط می تواند افراد را در اشاعه آن ترغیب کند. دانش به طور ذاتی به عنوان یک

دانش جديد براي برتري رقابتي در درون سازمان، ايجاد امكان دسترسي به حجم وسيعي از اطلاعات سازماني، اشتراك در بهترين كارها، فناوري كه قادر به انجام همه موارد مذكور باشد، و همچنين شامل گروه افزار و اينترنت مي باشد (۷) همانگونه كه در تعريف آمده است سرمايه هاي فكري در هر سازمان مي تواند دانش جديد را توليد نموده و براي برتري در عرصه رقابت جهاني، از حجم وسيعي از اطلاعات جديد مربوط به اهداف سازمان استفاده نمايد. اين نگرش در بيشتر سازمانهاي تجاري كه بر توليد و حفظ سرمايه فكري تأكيد دارند، نتيجه بخش بوده است.

نگارنده به نقل از Tom Peters مي نويسد: نکته ي اصلي براي توسعه و توزيع و توليد دانش و اداره ي آن به عنوان يك دارايي راهبردي ايجاد چيزي است كه آن را ساختار رسمي مديريت دانش مي نامند. به طور مثال Anderson kanstalnet نظام مديريت تبادل دانش (Knowledge Exchange) را ايجاد کرده است هدف اين نظام استفاده از درس هايي است كه در پژوهش هاي روزانه به دست مي آيد و قرار دادن اين دانش در دسترس بيش از سي هزار متخصص و مشاور سرتاسر جهان در طول شبانه روز است. اين نظام به گونه اي طراحي شده است كه از يك طرف متقاضيان بتوانند از دانش عرضه شده در آن استفاده كنند و از طرف ديگر يافته هاي خود را به آن منتقل كنند. نظام تبادل دانش با استفاده از واسطه كاربران (User Interface)، بانك مباحثات، (Discussion) (data bases) و ارتباط غيرمكتوب، استفاده از سرمايه دانش دانشگاه را براي متقاضی میسر می کند (۸).

Dik اظهار مي دارد: مديريت دانش مي تواند گسترده اي از ويژگيهاي عملكرد سازماني را با قادر ساختن شركت به عملكرد هوشمندانه تر بهبود بخشد (۹).

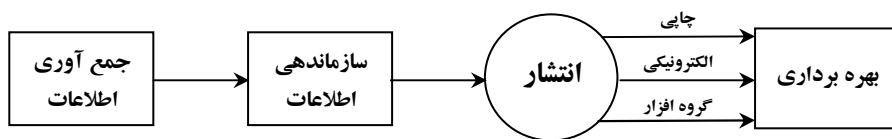
اين حرکت تازه اي نيست، چرا كه كوشش سازمانها براي مهار منابع و فرايندهاي دروني خود در گذر سالها، به جنبشهاي گوناگون مانند مديريت كيفيت فراگير، مهندسي دوباره فرايندهاي تجاري، سازمان يادگيرنده، توانائيهاي اصلي و تمرکز راهبرد، انجاميده است. آذري به نقل از شوکلا همچنين مي نويسد: از اواخر قرن بيستم اين نوع تغيير نگرش در رابطه با جايگزيني سرمايه هاي مادي با سرمايه هاي فكري آغاز گرديد و به تدريج در سازمانها به عنوان سرمايه اصلي مطرح شده است. نظامي كه با اين نگرش رفتار مي نمايد مديريت دانش خوانده مي شود. (۹).

Charls Townely مي نويسد: مديريت دانش و ارتباط آن را با سازمان كتابخانه ها و كتابداري در چهار دسته با اهداف كلي زير شناسايي کرده است، ۱- ايجاد مخازن دانش ۲- بهبود دسترسي به دانش ۳- تقويت محيط دانش ۴- مديريت دانش به عنوان يك دارايي نامبرده است (۴).

فرايند مديريت دانش

Cohen راجع به فرايند مديريت دانش چنين توضيح مي دهد: مديريت دانش فرايند ايجاد جمع آوري، سازماندهي، انتشار و بهره برداري از دانش است و بر اين پايه استوار است كه سازمان ها حجم بالايي از داده را در خود دارند؛ اين داده ها شامل گزارش ها، داده هاي مالي، اطلاعات ملموس و ... مي باشد و سازمانها معمولاً براي سازماندهي داده هاي نامنظم و تبديل آنها به اطلاعات (Information) مكانيزم هاي مختلفي را به كار مي گيرند (۱۰).

با توجه به مفاهيم و فرايند تعريف شده مديريت دانش، نگارنده، نمودار چارت فرايند مديريت دانش را در اين مقاله به عنوان يك الگو ارائه مي نمايد.

چارت فرایند مدیریت دانش

بازار، همان احکام و انگیزه های متعارف بازار سبب پیشینه کردن تولید و کاربرد دانش می گردد (۱۰). در جهانی که روز به روز از دانش آکنده تر و عمر موثر انکار و تجارب، کوتاه و کاربرد جغرافیایی دانش گسترده تر می شود، تحصیل، ترکیب و تسهیم یافته های دیدگاهها و تجربه ها به طور منظم برای همه دانشگاه ها و سازمان های پژوهشی دنیا لازم و حیاتی است. اساتید دانشگاه ها نقش سرمایه داران را بازی می کنند، با این تفاوت که سرمایه آنها دانش است. آنها با این سرمایه بازاری را پدید می آورند که در آن، سرمایه ی دانش را می سنجند، تکریم می کنند و به آن پاداش می دهند (۸). دانش تصریحی و دانش ضمنی (Seunghy: به نقل از Nanuka و Takeuchi آورده است: بسته به اینکه دانش از لحاظ فیزیکی در کجا، قرار دارد، به دو نوع تصریحی (Tacit Knowledge) و ضمنی (Explicit Knowledge) تقسیم بندی می شود. دانش تصریحی، دانشی است که می تواند رسماً به زبان بیان گردد و شامل جملات دستوری، فرمولهای ریاضی، شرح جزئیات، دستنامه ها می باشد و در بین افراد به صورت رسمی و آسان قابل انتقال است. این دانشی است که کتابدار و متخصص اطلاع رسانی با آن آشنا هستند. این دانش ذهنی است و به وسیله کار و تمرین به وجود می آید. دانش ضمنی در بسیاری از سازمانها، هرگز ثبت و ذخیره نمی شود. هرچند که ماهیت آن برای قرار گرفتن در هسته ی عملیاتی سازمانی، شناسایی می شود. دانش ضمنی مطلق است، اما دانش صریح دانشی است که بر پایه قانونمندی با استناد به

اقتصاد دانش: اقتصاد دانش یک مفهوم جدید است که در سال های اخیر در سراسر جهان پدیدار شده است به طوری که یکی از شاخه های فرعی اقتصاد دانش، مدیریت دانش است که کاملاً یک مفهوم و روش جدید مدیریت را معرفی می کند. این مفهوم بر تبدیل موهبتهای عقلانی کارکنان و سازماندهی نیروهای سودمند درونی اعضای کارکنان، به نیروی رقابت و ارزش جدید عمل می کند. اقتصاد دانش، اقتصاد مبتنی بر دانش است. در واقع در دوره اقتصاد دانش، مدیریت به شناسایی، کسب، توسعه، تجربه، بکارگیری، ذخیره، اشتراک دانش و ایجاد نگرش برای تبدیل و اشتراک دانش ضمنی و دانش صریح و افزایش امکانات پیشرفت و ترقی با استفاده از افراد جمعی اشاره دارد. در دوره اقتصاد دانش، کتابخانه به عنوان گنجینه ی دانش بشری، سهیم شدن در پیشرفت دانش و پل ارتباطی مهمی در راستای پیشرفت دانش خواهد بود. Wang مهمترین منبع در نظام اقتصاد دانش، استعدادهای افرادی است که قدرت درک دانش را دارند. لذا رقابت افراد با استعداد موضوع اصلی رقابت بازار در دوره اقتصاد دانش بوده است. در دوره اقتصاد دانش، مدیران به آموزش حرفه ای و آموزش مداوم کارکنان کتابخانه برای افزایش دانش علمی و توانایی کسب و ابداع دانش اهمیت قائل خواهند بود. بهبود همه جانبه کیفیت کارکنان کتابخانه از اهداف مهم مدیریت دانش در کتابخانه ها بوده و ایجاد شبکه واقعی دانش، متضمن ایجاد آگاهانه بازار دانش در محدوده ی هر موسسه آموزش عالی و خارج از آن است. در این

قوانین متناسب، فعالیتها را با موقعیت ها منطبق می سازد (۶).

تغییر کتابداران به مدیران دانش: براساس مطالب ارائه شده می توان نتیجه گرفت: سه گروه از کارشناسان تیم همکاران دانش که نیازمند همکاری با هم هستند در مرکز دانش قرار دارند که آنها عبارتند از: استفاده کنندگان، متخصصان دانش، کارشناسان فن آوری اطلاعات. لیکن نویسندگان این مقاله گروه چهارمی را نیز بعنوان متخصصان اطلاع رسانی یعنی کتابداران را به تیم همکاران دانش اضافه می نمایند. در این رابطه چنین اذعان می شود که عامل تصمیم گیرنده و اثرگذار در تغییر نقش متخصصان اطلاع رسانی و کتابداران به مدیران دانش عبارت از شناخت، دریافت و انتقال دانش ضمنی موجود در سازمان به دانش تصریحی است، که می تواند به آنها در ایفای این نقش جدید کمک کند. ولی این آشنایی نمی تواند به تنهایی جایگزین مهارتهای جدید مورد نیاز در نقش مدیر دانش باشد.

رحمان سرشت به نقل از Davenport و Prosak از کتابداران و متخصصان اطلاع رسانی را به عنوان واسطه گران دانش در سازمان ها یاد می کنند و Davenport می نویسد: کتابداران اگر بخواهند در ایفای نقش جدید خود در مدیریت دانش، پیشرفت کنند. باید هدفها، فعالیت ها و علایق فرهنگی خود را تغییر دهند. کسب مهارتهای جدید، تغییر طرز نگرش، شناخت کامل اهداف و آرمانهای سازمان، روابط عمومی عالی، نگرش پوششگرانه برخی از جنبه هایی هستند که در جریان تغییر به مدیر دانش به کار می آیند (۵). در این راستا می توان به توسعه و افزایش حوزه های پژوهش نظری و عملی کتابداری و اطلاع رسانی از طریق تعقیب آخرین روندهای توسعه در علم کتابداری در سراسر جهان پرداخت.

در تحول کتابخانه های سنتی به کتابخانه های الکترونیکی، انتخاب متخصصان اطلاع رسانی و کتابداران برای سمت جدید مدیر دانش در بسیاری از سازمانها، از روی تصادف نیست. بلکه فعالیتهایی است که متخصص اطلاع سانی و یک کتابدار مجبورند در جریان تبدیل به مدیر دانش انجام دهند. و آن عبارتند از: معرفی انواع گونه گونه دانش سازمانی، روش های پیشرفته، نظام ساختاری و دستیابی به دانش، توزیع و انتقال دانش، گسترش و افزایش سودمندی و ارزش دانش، ذخیره سازی و بازیابی دانش و کاربردی نمودن سرمایه دانش سازمان. نگارنده معتقد است: استفاده از اصول دانش کتابداری (Library Science) شامل تهیه، دسته بندی، ارزیابی، ذخیره سازی، دستیابی، کاربری، بهسازی و بایگانی، برای پشتیبانی از کانونهای دانش بوده و این امر مستلزم وجود کتابداران دیروز و مهندسان دانش امروز (Knowledge Engineer) است.

نگارنده در مقاله «بررسی نظرات کتابداران و اعضای هیأت علمی گروههای کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاههای علوم پزشکی کشور در مورد لزوم همکاری متقابل بین آنها، چنین نتیجه گیری نموده است»: «گروههای آموزشی کتابداری و اطلاع رسانی باید جهت اصلاح روشها و رویه ها به طور مرتب امکان تجدیدنظر در مواد درسی را از طریق ارتباط با جامعه کتابداری فراهم نمایند.

نگارنده در این تحقیق همچنین نتیجه گیری نموده است که: برگزاری دوره های بازآموزی و نیز برگزاری همایشها و سمینارها در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی موجب افزایش میزان رضایت کتابدار در سازمان می گردد (۱۱).

فنون و ابزار تبادل دانش: درک چگونگی انتقال و تبدیل دانش، قبل از تلاش برای استقرار نظام مدیریت دانش مهم است. رحمان سرشت به نقل از Prosak

پردازش تحلیلی پیوسته، تحلیل چند بعدی و داده کاری است (۱۲).

چگونگی تبدیل داده به ابزار مدیریت دانش، همچنین دانش مربوط به تعداد فن آوری اطلاعاتی پایه، به خصوص شامل؛ پردازش داده، گزارش گیری، ارتباط شبکه ای، مدیریت درک، جستجوی اطلاعات و بازیابی، پایگاه اطلاعاتی رابطه ای و شیء مدار (relational and object-oriented databases)، نشر الکترونیکی، میزهای گردش کارو راهنما است (۱۳ و ۱۲). فن آوری معماری ذخیره سازی، فن آوری نظام مدیریت پایگاه اطلاعاتی و ابر داده، فن آوری های مهم در مدیریت دانش هستند.

تجربه سازمانها از مدیریت دانش: تجربه شرکت خدمات مشاوره ای تاتا (TCS: Tata consulting Services) نشان می دهد که کارکنان در نتیجه تشویق آگاهانه به وسیله شرکت، با رغبت و میل خود برای اشتراک و استفاده مجدد از دارایی های فکری خود اقدام می کنند. TCS ضرورت وجود زیرساخت مناسب را در مدیریت دانش، برای تبدیل دانش به سرمایه مشخص نمود. شهرت این شرکت و تبلیغ آنها برای مشارکت در دانش، به عنوان یک انگیزه برای افراد و گروهی عمل کردن آن است. این شرکت بیان می کند که برای توانایی در اشتراک دانش، اولین قدم این است که نگرش عوض شود. لازم است که در جریان کار به همه کارکنان تفهیم شود که آنها قسمتی از یک ماهیت واحد هستند و آنها یک سرنوشت مشترک دارند که می توانند از طریق دانش اشتراکی به بهترین نحو در آن پیروز و موفق شوند. Cohen و Levintal معتقدند: که داشتن یک پیش زمینه تخصصی برای جذب دانش جدید و استفاده از ساختارها و الگوهای نو، ضروری است.

می نویسد: فن آوری اطلاعات (IT) به عنوان ابزاری اساسی برای نیل به مزیت رقابتی در اکثر سازمانها استفاده می شود. مدیریت دانش به الگوهای همکاری میان فناوری های فنون و افراد شکل می بخشد برای مثال فناوری اطلاعات درخصوص گردآوری و اشاعه اطلاعات به خوبی عمل می کند ولی در تغییر آن ناتوان است.

دانش بیرونی، سرمایه ی دانش است که منشأ آن خارج از سازمان است. متخصصان پایگاههای اطلاعاتی پیوسته اینترنت و ... مثالهایی از دانش بیرونی هستند.

گروه افزار (Group ware)، نیز به عنوان فناوریهای استخراج و انباشت داده، ابزارهای لازم در فرایند تصمیم گیری محسوب شده اند. برای مدیر دانش، مهم است که تناسبی بین یکپارچگی پیشرفتهای فن آوری اطلاعات در سیستمهایی که برای دریافت دانش از بیرون و داخل سازمان طراحی شده اند وجود داشته باشد. کاربرد فن آوری های اطلاعات دامنه گردآوری دانش و سرعت گردآوری آن را افزایش می دهد و از طرفی هزینه ی گردآوری دانش را کاهش می دهد. در این جامعه ی مدرن که با تغییرات هر روز دانش همراه است. پیوند تنگاتنگ منابع دانش و کارکنان دانش توسط شبکه های رایانه ای ممکن خواهد بود. بدین ترتیب ایجاد شبکه های دانش کتابخانه ها بر پایه تحقق اطلاعاتی کردن استوار است (۵).

فن آوری اطلاعات در کاربرد و مبادله دانش ضروری است و به عنوان منبع و ابزاری برای پیشرفت دانش در میان کارکنان سازمان از طریق کتابخانه ها است. مهمترین فن آوری های اطلاعات مربوط به مدیریت دانش شامل: اینترنت، اکسترانت، معماری ذخیره سازی، نظام های مدیریت پایگاه اطلاعاتی، ابر داده ها، گردآوری و جمع آوری داده، اشاعه پیام رسانی، پوش و پول، بازیابی اطلاعات، اشتراک منابع اطلاعاتی، گروه افزار، میان افزار،

بحث و نتیجه گیری

۱. نظام آموزش عالی کشور می تواند با تغییر برنامه آموزشی و سرفصل دروس رشته کتابداری و اطلاع رسانی، گرایش های جدید کتابداری و اطلاع رسانی صنعتی، اطلاع رسانی تجاری و مدیریت دانش را تدوین و تصویب و راه اندازی نمایند.
۲. دوره های کارآموزی در بخش های صنعتی، تجاری، خدماتی در دوران تحصیل دانشجویان رشته کتابداری برگزار گردد.
۳. یادگیری مهارت های مدیریت دانش مستلزم تلاش فراوانی است که از طرف استادان و مدیران جهت تربیت دانشجویان رشته کتابداری باید برنامه ریزی شود.
۴. مدیریت دانش یک ابزار قوی برای ترویج پیشرفت و تحقیق مهندسی مجدد سازمانهاست. چگونگی کار کتابخانه ها به منظور برخورد با چالش اقتصاد دانش و ساختن نظام های مدیریت دانش موضوعی است که ضرورت مطالعه و راه حل فوری را می طلبد.

سازمان و اعضای آن باید با آگاهی از زبان علمی خاص حوزه مورد نظر اهمیت و ارزش تجربه دیگران را بدانند و به ژرفای آن پی ببرند تا بتوانند به درستی از آن بهره برداری کنند (۱۳).

کتابخانه شرکت Ernest of wang که زمانی مرکز فعالیت مشاوران شرکت به شمار می آمد. به دلیل وظایف جدید که برعهده آن محول شد به مرکز دانش کاری و تجاری تغییر یافت. اکنون، کتابداران، کاربران سایتهای کامپیوتری را راهنمایی می نمایند تا دانش درخواستی خود را شخصاً و از راه جستجوی پایگاه های اطلاعاتی به دست آورند. کتابداران سابق به مدیران دانش امروز تبدیل شده اند آنها اجازه یافته بودند از طریق عقد قرارداد با شرکتهای دیگر به کسب خدماتی خاص مانند؛ آنچه برخی از کتابخانه های بسیار مجهز به مراجعان عرضه می دارند، مبادرت ورزند. کتابداران به طراحی ابزارهای گردانندگان کاربران در مراکز تراکم دانش پرداختند، تا کاربران را با منابع دانش موجود و چگونگی دسترسی به آنها در درون و بیرون سازمان آشنا کنند (۱۰ و ۱۲).

منابع

1. Keeling C, Horn S. Knowledge Management in the networked public library. England: Managing Information; 1999. P68.
2. Maracas M. Decision support system in the Twenty-first century. NJ: prentice-Hall, Englewood cliffs; 1999. P23.
3. Bath .G.D. 6 Aresource-based perceive of developing organizational. Capabilities for business transformation knowledge and process Management ?; 7(2): 119-129.
۴. تاونلی چارلز. مدیریت دانش و کتابخانه های دانشگاهی. ترجمه محمد خادیمان. کتابداری و اطلاع رسانی ۱۳۸۰؛ ۳(۴): ۹۹-۱۲۰.
۵. داوینپورت تامس اچ، پروساک لارنس. مدیریت دانش. ترجمه حسین رحمان سرشت. تهران: سایکو؛ ۱۳۷۹.
۶. ستونگهی کیم. نقش متخصصان دانش در مدیریت دانش. ترجمه آتش جعفرنژاد. گزیده مقالات ایفلا ۹۹ (بانکوک، ۲۰-۲۸ اوت ۱۹۹۹) زیر نظر عباس حری، به همت و ویراستاری تاج الملوک ارجمند. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۸۰. ص ۸۶-۹۴.
۷. بات گانگ دی. «مدیریت دانش در سازمانها» بررسی تأثیر متقابل فناوری، فنون و انسان. ترجمه محمد ایرانشاهی. فصلنامه اطلاع رسانی ۱۳۸۳؛ ۸ (۲۰۱). ۶۳-۸۵.
۸. طرقي جعفر. بهسازی مدیران دانشگاهی برای دانشگاه فردا. اصفهان: کنکاش؛ ۱۳۸۴.
۹. آذری مهرداد. مدیریت دانش: عملکردها و چالشها. مجله الکترونیکی ۱۳۸۳؛ ۱۳(۵).
10. Wang D. The collection and proceeding of knowledge. Available at : <http://www.bsti.ac.cn/bsti-kmchina/gei/048...1-h.htm>.
۱۱. پایی احمد. بررسی نظرات کتابداران و اعضای هیأت علمی گروه های کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه های علوم پزشکی کشور در مورد لزوم همکاری متقابل بین آنها. مقالات پنجمین سمینار کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی. تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران؛ ۱۳۸۰.
12. Barclay RO, Murray PC. What is knowledge management?: knowledge-at-work. Available at : <http://www.Knowledge-at-work.com/what-is-itm>.
13. Cohen W, levinthal d Ablorptive capacity. Administrative science Quarterlyly 1990;35.